

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ประกอบด้วย 3 จังหวัดได้แก่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง ซึ่งมีแนวทางในการศึกษาค้นคว้า สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยด้านนักเรียน ปัจจัยด้านผู้ปกครอง และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านนักเรียน ปัจจัยด้านผู้ปกครอง และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม กับความพึงพอใจในการเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ในปีการศึกษา 2546 จำนวน 367 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามข้อมูลความคิดเห็นของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก เกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับตัวนักเรียน เป็นแบบสำรวจรายการจำนวน 5 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับผู้ปกครอง เป็นแบบสำรวจรายการจำนวน 4 ข้อ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม จำนวน 35 ข้อ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (rating scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยเรียงจาก มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เป็นแบบสำรวจรายการ เครื่องมือนี้ผู้วิจัยได้นำไปหาความเที่ยงตรง โดยเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้พิจารณา เพื่อให้ข้อเสนอแนะและแก้ไขปรับปรุง แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

ปรากฏว่าแบบสอบถามที่วัดระดับมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อยอมรับได้ทั้งหมด 35 ข้อ และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93 จึงสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลจริงได้ทั้งหมดเพื่อนำมาวิเคราะห์ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก รวม 3 จังหวัด ได้แก่ จะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง โดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ไปขอความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการโรงเรียนต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทางไปรษณีย์พร้อมแนบซองติดแสตมป์ส่งกลับคืนผู้วิจัย กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยได้ติดตามด้วยตนเองจนได้รับแบบสอบถามคืนรวมทั้งสิ้น 367 คน ผู้วิจัยจึงได้นำแบบสอบถามทำการประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายและสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสหสัมพันธ์ครอนบัก สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ค่าไคสแคว์ สหสัมพันธ์อย่างง่าย

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สรุปสาระสำคัญของผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาปัจจัย 3 ด้าน ใช้สถิติค่าความถี่ ร้อยละ ของปัจจัยด้านนักเรียน ด้านผู้ปกครอง และความพึงพอใจในการเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก และใช้สถิติค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

1.1 ปัจจัยด้านนักเรียน พบว่าส่วนใหญ่นักเรียนเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 72.5 เพศชายคิดเป็นร้อยละ 27.5 และส่วนใหญ่อายุ 16 ปี คิดเป็นร้อยละ 49.9 รองลงมาอายุ 17 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.1 เป็นบุตรคนที่หนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 50.4 รองลงมาเป็นบุตรคนที่สอง คิดเป็นร้อยละ 26.7 ส่วนใหญ่มีผลการเรียนเฉลี่ย 2.51-3.00 คิดเป็นร้อยละ 37.3 รองลงมาได้ผลการเรียนเฉลี่ย 2.01-2.50 คิดเป็นร้อยละ 33.2 และส่วนใหญ่แล้วนักเรียนมีความคาดหวังของนักเรียนต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 48.2 รองลงมาคือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือเทียบเท่าคิดเป็นร้อยละ 29.7

1.2 ปัจจัยด้านผู้ปกครอง พบว่าส่วนใหญ่สถานภาพสมรสของผู้ปกครองคืออยู่ร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 65.7 รองลงมาคือแยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 17.2 ส่วนใหญ่อาชีพของผู้ปกครอง

คือประกอบอาชีพอื่น ๆ (เช่น ค้าขาย รับจ้าง) คิดเป็นร้อยละ 37.6 รองลงมาคือทำงานในบริษัทหรือห้างร้านเอกชน คิดเป็นร้อยละ 25.1 ส่วนใหญ่รายได้ของผู้ปกครองคือ ไม่เกิน 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 62.9 รองลงมาคือ 10,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.6 ส่วนใหญ่ระดับการศึกษาของผู้ปกครองคือ ระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 48.0 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 13.4

1.3 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยของปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักเรียนมีระดับความคิดเห็นด้านสถานศึกษา ด้านเจตคติต่อการเรียน ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านการเงิน ด้านค่านิยมในอาชีพและตลาดแรงงาน ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือสังคมอยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ระดับความพึงพอใจในการเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 43.9 รองลงมามีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 37.3 และพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 18.8

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านนักเรียน ปัจจัยด้านผู้ปกครอง ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมกับความพึงพอใจในการเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

2.1 ปัจจัยด้านนักเรียน ตัวแปรในปัจจัยด้านนักเรียน ได้แก่ อายุ ลำดับที่การเป็นบุตรมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนเพศ ผลการเรียนของนักเรียน ความคาดหวังของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

2.2 ปัจจัยด้านผู้ปกครอง ตัวแปรในปัจจัยด้านผู้ปกครอง ได้แก่ สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนอาชีพของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียนของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

2.3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ตัวแปรในปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ด้านเจตคติต่อการเรียน ด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือสังคม มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วน ด้านสถานศึกษา ด้านแรงจูงใจในใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านการเงิน ด้านค่านิยมในอาชีพและตลาดแรงงาน ด้านเกียรติยศชื่อเสียง มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนของ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ผู้วิจัยกล่าวถึงประเด็นสำคัญจากการค้นพบในการศึกษาตามกรอบแนวคิดและสมมติฐานของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยด้านนักเรียน จากผลการวิจัยพบว่านักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง นักเรียนส่วนใหญ่อายุ 16 ปีและเป็นบุตรคนที่ 1 ส่วนใหญ่มีผลการเรียนอยู่ระหว่าง 2.51–3.00 ซึ่งส่วนใหญ่มีความคาดหวังของนักเรียนต้องการเรียนต่อจนถึงระดับอุดมศึกษา และยังพบว่าอายุ ลำดับที่ การเป็นบุตร มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 10 ว่า การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้แม้กระทั่งโรงเรียนเอกชนก็ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลอย่างทั่วถึง จึงทำให้อายุมีสิทธิเท่าเทียมกันในการเข้ารับการศึกษาคือ ส่วนลำดับที่การเป็นบุตร ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก อาจจะเนื่องมาจากปัจจุบันนี้รัฐบาลส่งเสริมการวางแผนครอบครัวโดยวิธีการคุมกำเนิดมากขึ้น ซึ่งจะทำให้แต่ละครอบครัวมีบุตรจำนวนน้อย อย่างมากครอบครัวละ 2–3 คนเพื่อที่จะทำให้บุตรแต่ละครอบครัวเป็นเด็กที่เติบโตมาอย่างมีคุณภาพ จึงทำให้บุตรทุกคนได้รับการศึกษาเท่ากัน

1.1 ด้านเพศพบว่ามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกจาก

ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของซูเปอร์ (super theory of career development) กล่าวว่า ในชีวิตของแต่ละบุคคลจะมีลำดับของการเลือกอาชีพและประกอบอาชีพต่าง ๆ กันสรุปได้ดังนี้

แบบฉบับของการประกอบอาชีพของเพศชาย (male career pattern) ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. แบบฉบับของการประกอบอาชีพที่มั่นคง (stable working career pattern) ซึ่งจะเริ่มต้นจากระยะศึกษาเล่าเรียน เมื่อจบการศึกษาแล้วจะประกอบอาชีพที่มั่นคงจนตลอดชีวิตการทำงานนั้น

2. แบบฉบับของการประกอบอาชีพธรรมดาโดยทั่วไป (conventional career pattern) ซึ่งจะเริ่มต้นจากระยะศึกษาเล่าเรียน เมื่อจบการศึกษาแล้วจะทดลองการทำงานหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งอย่างแล้วจึงประกอบอาชีพที่ถาวร

3. แบบฉบับของการประกอบอาชีพที่ไม่มั่นคง (unstable career pattern) ซึ่งจะทดลองทำงานไปเรื่อย ๆ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่บ่อย ๆ ไม่ได้ทำงานที่เรียกได้ว่าประกอบอาชีพที่ถาวร

แบบฉบับของการประกอบอาชีพของเพศหญิง (female career pattern) ซึ่งแบ่งได้เป็น 7 ประเภท คือ

1. การเป็นแม่บ้านถาวร (Stable Homemaking Career Pattern) ซึ่งเริ่มต้นจากระยะศึกษาเล่าเรียน เมื่อจบการศึกษาแล้วแต่งงานเป็นแม่บ้านโดยไม่เคยมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเลย

2. แบบฉบับของการประกอบอาชีพธรรมดาโดยทั่วไป (conventional career pattern) ซึ่งเริ่มต้นจากระยะศึกษาเล่าเรียน เมื่อจบการศึกษาแล้วจะทำงานระยะสั้น ๆ แล้วจึงแต่งงานเป็นแม่บ้าน

3. แบบฉบับของการประกอบอาชีพที่มั่นคง (stable working career pattern) ซึ่งจะเริ่มต้นจากระยะศึกษาเล่าเรียน เมื่อจบการศึกษาแล้วประกอบอาชีพที่ถาวรตลอดชีวิตการทำงาน

4. การเป็นแม่บ้านและประกอบอาชีพพร้อมกัน (double track career pattern) ซึ่งจะเริ่มต้นจากระยะศึกษาเล่าเรียน เมื่อจบการศึกษาแล้วจะประกอบอาชีพแล้วจึงแต่งงาน เมื่อแต่งงานแล้วจะทำหน้าที่แม่บ้านและประกอบอาชีพพร้อมกัน

5. การประกอบอาชีพบ้างเป็นแม่บ้านบ้างสลับกัน (interrupted career pattern) ซึ่งจะเริ่มต้นจากระยะศึกษาเล่าเรียน เมื่อจบการศึกษาแล้วจะประกอบอาชีพแล้วจึงแต่งงาน เมื่อมีลูกแล้วจะทำหน้าที่แม่บ้านแต่เพียงอย่างเดียว เมื่อลูกโตแล้วจึงเข้าประกอบอาชีพใหม่

6. การประกอบอาชีพที่ไม่มั่นคง (unstable career pattern) ซึ่งจะเริ่มต้นจากระยะศึกษา

เล่าเรียน เมื่อจบการศึกษาแล้วจะประกอบอาชีพ เมื่อแต่งงานแล้วก็เลิกประกอบอาชีพ หันมาทำหน้าที่แม่บ้าน แล้วไปประกอบอาชีพใหม่

7. การทดลองประกอบอาชีพหลายอย่าง (multiple trial career pattern) ซึ่งจะเริ่มต้นจากระยะศึกษาเล่าเรียน เมื่อจบการศึกษาแล้วจะทดลองทำงานและเปลี่ยนงานหลายอย่าง โดยไม่มีอาชีพถาวรอย่างแท้จริง

เพศจะมีอิทธิพลในเรื่องของการเลือกอาชีพ ซึ่งเพศหญิงส่วนใหญ่จะมีแบบของการประกอบอาชีพมากกว่าเพศชายถึงแม้ว่าเพศหญิงจะไม่ได้เป็นเสาหลักของครอบครัวที่ต้องมีรายได้ในการเลี้ยงดูครอบครัวเช่นชายแต่เพศชายต้องมีรายได้และอาชีพที่มั่นคงกว่าเพศหญิงเพราะต้องรับผิดชอบต่อครอบครัว ดังนั้นเพศหญิงจึงเลือกเรียนทางสายอาชีพมากกว่าเพศชายซึ่งสอดคล้องกับวีระพล เวชยางกูร (2542, หน้า 71) ได้ทำการวิจัยและพบว่า นักเรียนหญิงมีความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพมากกว่านักเรียนชาย และทองปาน แวงโสธรณ์ (2541, หน้า 84) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องแรงจูงใจในการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนหญิงเลือกเรียนสายอาชีพมากกว่าชาย เนื่องจากสามารถนำความรู้จากวิชาชีพไปประกอบอาชีพเสริมได้

1.2 ด้านอายุของนักเรียนพบว่ามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทั้งนี้เนื่องมาจากว่าช่วงอายุของนักเรียนที่ทำการสำรวจนั้นส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 16 – 17 ปี ซึ่งถือว่าอยู่ในช่วงอายุเดียวกัน ทำให้ไม่มีผลต่อความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียน และอาจเป็นเพราะถ้านักเรียนเลือกเรียนทางด้านสายอาชีพแล้วก็จะรู้ถึงอาชีพที่ตนเองจะสามารถประกอบอาชีพได้จริงในอนาคตค่อนข้างชัดเจน ส่วนนักเรียนช่วงอายุระหว่าง 15 - 19 ปีเป็นช่วงที่คำนึงถึงความสามารถของตนเองแล้วว่าทำอะไรได้บ้างและมีส่วนสำคัญในการเลือกอาชีพ รวมทั้งมีการเตรียมการและการวางแผนในการเลือกอาชีพมาแล้ว

1.3 ด้านลำดับที่การเป็นบุตรไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันรัฐบาลมีการสนับสนุนในด้านการเรียนเป็นอย่างมากถึงแม้ว่านักเรียนจะเรียนอยู่ในโรงเรียนเอกชนก็ตาม รัฐจะมีกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาโดยคณะรัฐมนตรี นายชวน หลีกภัย มีมติเห็นชอบในหลักการกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา วันที่ 28 มีนาคม 2538 โดยมีธนาคารกรุงไทย จำกัด เป็นผู้จัดการเรื่องการกู้ยืมเงินจากกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยเริ่มดำเนินการให้กู้ยืมได้ในปีการศึกษา 2539 จึงจะเห็นได้ว่าไม่ว่าจะเป็นบุตรคนที่เท่าใดของ

ครอบครัวก็จะมีโอกาสเท่ากันในการศึกษาต่อ ต่างกับในอดีตที่ส่วนใหญ่แล้วบุตรคนโตมักจะได้รับการศึกษาน้อยกว่าบุตรคนสุดท้อง

1.4 ด้านผลการเรียนของนักเรียนพบว่ามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลการเรียนดีทำให้ตั้งใจเรียน และไม่รู้สึกลำบากซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จรุง พานิชย์ผลิน ไชย (2521) จันทนา นนทิก (2535) เทียมจันทร์ จาตุกัญญาประทีป (2523) บุญเพ็ง ธาณี (2530) รวมทั้ง สุรัตน์ ไชยชมภู (2535) ที่พบว่า ผลการเรียนมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียน กล่าวคือ นักเรียนที่มีการเรียนสูงจะมีความพึงพอใจในการเรียนสูง ส่วนนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำจะมีความพึงพอใจในการเรียนน้อย

1.5 ด้านความคาดหวังของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) อาจเป็นเพราะนักเรียนยังไม่ได้มีประสบการณ์ในด้านการทำงานจริงว่าสถานประกอบการต้องการรับบุคลากรที่มีระดับการศึกษาอย่างไร และตัวนักเรียนเองอาจมีความต้องการในการประกอบอาชีพก่อนที่จะศึกษาต่อ ดังนั้นจึงเป็นเหตุผลที่ว่านักเรียนมีความคาดหวังในการศึกษาต่างกัน

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้ปกครองกับความพึงพอใจในการเรียน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

2.1 ด้านสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง พบว่าส่วนใหญ่แล้วสถานภาพสมรสของผู้ปกครองอยู่ร่วมกัน และมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เพราะช่วงอายุของนักเรียนระหว่าง 16–18 ปี ซึ่งเมื่อนักเรียนเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นมีความคิดเป็นของตนเองและมีความคิดความอ่านมากกว่าวัยเด็ก ดังนั้นนักเรียนจึงไม่นำเรื่องผู้ปกครองมามีอิทธิพลต่อชีวิตตนเอง และช่วงชีวิตตอนนี้เป็นช่วงที่นักเรียนจะให้ความสำคัญกับเพื่อนมากกว่าจึงไม่มีความคิดต่อตัวเองในทางครอบครัวที่ไม่ดี

2.2 ด้านอาชีพส่วนใหญ่ของผู้ปกครองคือประกอบอาชีพทั่วไป เช่น ค้าขาย รับจ้าง และมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

($p < .05$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพแตกต่างกันก็จะได้รับข้อมูลเฉพาะด้านในเรื่องอาชีพของผู้ปกครองเท่านั้น และผู้ปกครองรักในอาชีพของตนก็มักจะปลูกฝังบุตรหลานของตนให้มีอาชีพเดียวกันต่อไป และถ้าผู้ปกครองมีอาชีพที่ลำบากหรือมีรายได้ต่ำก็มักจะปลูกฝังให้บุตรหลานของตนไม่ให้ประกอบอาชีพเดียวกับตนและพยายามที่จะผลักดันให้บุตรหลานได้รับการศึกษาที่สูงกว่าตนเพื่อที่จะได้ประกอบอาชีพที่หารายได้สูง สอดคล้องกับงานวิจัยของเอ็ดดี้ (Eaddy, 1969) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเลือกองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนวิชาชีพของนักเรียน พบว่า อาชีพของผู้ปกครองมีอิทธิพลมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับเฟลาดีและฮัลเซย์ (Floud & Halsey, 1969) พบว่า ระดับอาชีพของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับโอกาสในการเรียน

2.3 ด้านของรายได้ของผู้ปกครองส่วนใหญ่จะมีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท และพบว่ามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าปัจจุบันความเท่าเทียมกันในการได้ศึกษาต่อมีมากขึ้นดังจะเห็นได้ว่ารัฐบาลมีการสนับสนุนในด้านการเรียนเป็นอย่างมาก ถึงแม้ว่านักเรียนจะเรียนอยู่ในโรงเรียนเอกชนก็ตาม โดยจะมีกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาโดยคณะรัฐมนตรี นายชวน หลีกภัย มีมติเห็นชอบในหลักการกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา วันที่ 28 มีนาคม 2538 โดยมีธนาคารกรุงไทย จำกัด เป็นผู้จัดการเรื่องการกู้ยืมเงินจากกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยเริ่มดำเนินการให้กู้ยืมได้ในปีการศึกษา 2539 ดังนั้นรายได้ของผู้ปกครองจึงไม่มีผลต่อความพึงพอใจในการเรียน

2.4 ระดับการศึกษาของผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และพบว่ามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากความเท่าเทียมกันในด้านการศึกษามีมากขึ้นในเรื่องการสนับสนุนให้นักเรียนได้มีโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมกันในการให้เงินสนับสนุน รวมทั้งให้มีกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา และการแนะแนวทางการศึกษาต่อมีมากขึ้น โดยเฉพาะโรงเรียนเอกชนที่ต้องการประชาสัมพันธ์โรงเรียนของตนดังนั้นนักเรียนจึงได้รับข่าวสารใหม่ ๆ อยู่เสมอในเรื่องการศึกษาต่อและการประชาสัมพันธ์ให้แก่ผู้ปกครองด้วย จึงเป็นผลให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการศึกษาและสนับสนุนให้บุตรหลานของตนได้เข้ารับการการศึกษาต่อเช่นเดียวกัน

3. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม จากผลการวิจัยพบว่าตัวแปรในปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ด้านสถานศึกษา ด้านเจตคติต่อการเรียน ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านการเงิน ด้านค่านิยมในอาชีพและตลาดแรงงาน ด้านเกียรติยศชื่อเสียง และด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือสังคม มีความคิด

เห็นอยู่ในระดับปานกลาง และยังพบว่า ด้านสถานศึกษา ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านการเงิน ด้านค่านิยมในอาชีพและตลาดแรงงาน ด้านเกียรติยศชื่อเสียงมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านเจตคติต่อการเรียน ด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือสังคม มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เป็นเพราะนักเรียนยังขาดประสบการณ์ในการฝึกวิชาชีพในสถานประกอบการจึงทำให้ไม่สามารถนำความรู้ที่ตนเองศึกษาอยู่ไปเชื่อมโยงกับความสัมพันธ์ต่อชุมชนได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากงานวิจัยทั้งหมดที่กล่าวมานั้นพบว่า การที่นักเรียนจะมีความพึงพอใจในการเรียน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนนั้นปัจจัยที่ส่งผลได้แก่ปัจจัยด้านนักเรียน ได้แก่ เพศ ผลการเรียนรู้ของนักเรียน ความคาดหวังของนักเรียน ปัจจัยด้านผู้ปกครอง คือเรื่องอาชีพของผู้ปกครอง ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ด้านสถานศึกษา ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านการเงิน ด้านค่านิยมในตลาดแรงงาน ด้านเกียรติยศชื่อเสียง ดังนั้นเพื่อเป็นการนำการวิจัยที่ได้นี้เป็นพื้นฐานที่ควรคำนึงถึงของโรงเรียนที่จะส่งเสริมให้นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนต่อ โรงเรียนควรมีแนวทางในการปฏิบัติโดยรวมดังนี้

1. ควรมีการจัดการหลายวิธีพร้อมกัน อาทิ การหาวิธีที่จะส่งเสริมผลการเรียนของนักเรียนให้มีผลการเรียนที่ดี เพื่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน โดยการพัฒนาวิธีการสอนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ให้นักเรียนเกิดความรัก ความสนุกในการเรียน โดยการสอนที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลางการทำงานเป็นกลุ่ม และมีการวัดผลที่ใช้เกณฑ์ขั้นต่ำหรือวัดผลจากพัฒนาการที่เกิดขึ้นของเด็กแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างกัน เพื่อให้เด็กนักเรียนมีกำลังใจในการเรียน อันเป็นการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียน ให้ความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของสังคมที่เกี่ยวกับการศึกษา และจัดทัศนศึกษาโดยพานักเรียนไปดูงานนอกสถานที่ ก็จะส่งผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนมากขึ้น
2. ปลูกฝังค่านิยมและเจตคติที่ดีในด้านการศึกษาต่อ โดยให้เห็นประโยชน์และคุณค่าของการเรียนต่อที่สามารถสร้างประโยชน์และโอกาสในการทำงาน เช่น การนำศิษย์เก่าของโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จมาพูดคุยพบปะหรือทำการแนะแนวให้กับนักเรียนที่เป็นน้อง ๆ
3. จัดหาข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาชีพแก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจในความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคตว่ามีแนวโน้มในการต้องการอาชีพใด และต้องการบุคคล

เข้าทำงานที่มีคุณสมบัติแบบใด และควรจัดความรู้เช่นเดียวกันกับผู้ปกครองนักเรียนด้วยเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เกี่ยวข้องกับนักเรียน มีความคาดหวังในการประกอบอาชีพของบุตรหลานและเกิดความมั่นใจและตั้งใจในการส่งบุตรหลานให้เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น

4. การจัดหาตลาดแรงงานเข้ามารับสมัครคนงานภายในโรงเรียนสำหรับนักเรียนที่จบการศึกษา และทำการจัดอบรมระหว่างสถานประกอบการกับนักเรียนถึงความต้องการคนงานของสถานประกอบการ รวมทั้งจัดให้มีการทำงานในช่วงปิดภาคเรียน และหลังจากเลิกเรียนแล้วเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ในด้านการงานและเปิดทัศนคติในด้านการนำความรู้ไปเชื่อมโยงกับอาชีพของตน รวมทั้งผลพลอยได้ในด้านการเงินระหว่างเรียนก็จะสามารถทำให้นักเรียนมีโลกทัศน์ที่กว้างขึ้นและมีความพึงพอใจในการเรียน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมากขึ้นด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับเจตคติต่อการเรียนของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก
2. ศึกษาถึงสาเหตุที่นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในระดับน้อย